

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKÉ ZVEZE.

ŠTEV. 8.

V LJUBLJANI, 25. AVGUSTA 1913.

LETO X.

R. Š.:

Na pragu jubilejnega leta.¹⁾

(Statistične črtice in pregledi, zlasti za l. 1912.)

(Dalje.)

Članstvo.

Zveza je štela članov:

Dežela	1905		1909		1911		1912		
	mož	žen	mož	žen	mož	žen	mož	žen	skupaj
Kranjsko	1497	+ 145	3842	+ 438	4005	+ 570	3823	491	4314
Štajersko	438	+ 24	871	+ 40	971	+ 54	1033	70	1103
Primorsko	506	+ —	1634	+ 87	2166	+ 258	1953	220	2173
Koroško	—	—	50	+ —	50	+ —	30	—	30
S. S. Z.	2441	+ 169	6397	+ 565	7192	+ 882	6839	781	7620

V sokolskem koledarju za l. 1908., v katerem so podatki za l. 1907, ni vštét odsek žalskega društva v Braslovčah, vendar pa je objavljen v pričujoči statistiki in sicer s številom članstva v prvem letu.

Od l. 1905. je naraslo število članstva:

na Kranjskem	za 2326 članov, 346 žen skupaj 2672;
„ Štajerskem	„ 595 „ 46 „ „ 641;
„ Primorskem	„ 1447 „ 220 „ „ 1667;
„ Koroškem	„ 30 „ — „ „ 30;
na Slovenskem	za 4398 članov, 612 žen skupaj 5010;
stanje l. 1905.	„ 2441 „ 169 „ „ 2610;
stanje leta 1912.	za 6839 članov, 781 žen skupaj 7620;

Žene so bile članice:²⁾

na Kranjskem	v 15 društvih, 3 odsekih; 1 žen. društvu; 4 ženskih odsek.
„ Štajerskem	„ 8 „ „ — „ „ „ „
„ Primorskem	„ 12 „ 1 „ — „ „ 1 „ „
„ Koroškem	„ — „ „ — „ „ „ „
skupaj	„ 35 društvih, 4 odsekih; 1 žen. društvu; 5 ženskih odsek.

Žene so torej članice v 45 sokolskih društvih in odsekih.

¹⁾ V prejšnji številki se je proti koncu članka na str. 45. v prvem predelku vrinila mala nejasnost. Začetek tretjega odstavka naj se glasi: „Skupno se je torej ustanovilo v dobi od l. 1905 do l. 1912 101 društvo (z odseki vred); največ leta: 1910 (24), 1909 (23) in 1908 (20). Od društev, ustanovljenih v tej dobi, se jih je obdržalo 47; izmed 44 itd. . . .“ — Peti odstavek je izpopolniti tako: „Do leta 1905 se je obdržalo 20 društev in 1 odsek; od l. 1905 do 1912. se je obdržalo 68 društev (47 samostojno ustanovljenih in 21 iz odsekov preosnovanih društev) in 23 odsekov.“

²⁾ l. 1911 — V koledarju so l. 1911 v tržaški župi članice navedene le kot telovadke, tuintamtudi v drugih župah. V tržaški župi jih je l. 1911 tako navedenih 123, v Zvezi pa 158. Zgoraj so vštete med članice.

Društva, odseki in članstvo v posameznih političnih okrajih leta 1912:

a) Kranjsko.

Štev.	Politični okraj	društev	odsekov	mož	žen	skupaj	%
1	Ljubljana — mesto	3 + 1 ž.	—	894	52	946	22
2	Črnomelj	2	3	289	27	316	7
3	Kočevje	2	2	197	15	212	5
4	Kranj	4	1 + 1 ž.	335	86	421	10
5	Krško	4	—	217	28	245	6
6	Kamnik	1	—	85	—	85	2
7	Litija	2	1	255	16	271	6
8	Logatec	5	2 ž.	320	103	423	10
9	Novo mesto	3	—	274	22	296	7
10	Postojna	3	1 ž.	190	82	272	6
11	Radovljica	4	—	184	12	196	4
12	Ljubljanska okolica	8	3	583	48	631	15
Kranjsko, skupaj		41 + 1 ž.	10 + 4 ž.	3823	491	4314	100%

b) Primorsko.

13	Gorica — mesto	1	—	138	10	148	6·8
14	Gorica — okolica	14	5	838	22	860	39·6
15	Sežana	4	—	204	40	244	11·2
16	Tolmin	2	—	102	—	102	4·7
17	Trst	6	1 + 1 ž.	671	148	819	37·7
Primorsko, skupaj		27	6 + 1 ž.	1953	220	2173	100%

c) Štajersko.

18	Gradec — mesto	1	—	19	1	20	1·8
19	Ptuj — mesto	1	—	50	—	50	4·5
20	Celje — mesto	1	—	131	12	143	12·9
21	Maribor — mesto	1	—	124	9	133	12·1
22	Brežice	3	—	149	14	163	14·8
23	Ljutomer - Ptuj	3	—	123	14	137	12·4
24	Maribor okolica	1	1	50	—	50	4·5
25	Celje okolica — Slov. Gradec .	7	2	387	20	407	37
Štajersko, skupaj		18	3	1033	70	1103	100%

d) Koroško.

26	Celovec, (društvo v Borovljah)	1	—	30	—	30	100
Koroško, skupaj		1	—	30	—	30	100

Slovenska Sokolska Zveza je štela leta 1912. v slovenskih deželah:

Štev.	Dežela	društev	odsekov	mož	žen	skupaj	%
1	Kranjsko	41 + 1 ž.	10 + 4 ž.	3823	491	4314	56·61
2	Primorsko	27	6 + 1 ž.	1953	220	2173	28·51
3	Štajersko	18	3	1033	70	1103	14·48
4	Koroško	1	—	30	—	30	0·4
	Slovenske zemlje	87 + 1 ž.	19 + 5 ž.	6839	781	7620	100

Leta 1912 so bila društva združena na: Kranjskem v 11 okrajih in 1 mestu, na Štajerskem v 4 okrajih in 4 mestih, na Primorskem v 3 okrajih in 2 mestih, na Koroškem v 1 okraju, skupaj v 19 okrajih in 7 mestih. Največ društev je v goriški okolici, in sicer 14 društev in 5 odsekov. Največje število članov je v Ljubljani, in sicer 946 (894 mož in 52 žen). Drugi okraji se vrste v naslednjem redu: 1) Goriška okolica (14 društev, 5 odsekov, 860 članov.) 2) Ljubljanska okolica (8 društev, 3 odseki, 631 članov.) 3) Celje-Slov. Gradec (7 društev, 2 odseka, 407 članov.) 4) Trst z ozemljem (6 društev, 1 odsek, 1 ženski odsek, 819 članov.) 5) Logatec (5 društev, 2 ženska odseka, 423 članov.) Najmanj članov je v graškem (20), in celovškem (30) okraju.

Društva, oziroma odseki, so imeli članov:

Od — do	Kranjsko	Štajersko	Primorsko	Koroško	skupaj	Od — do	Kranjsko	Štajersko	Primorsko	Koroško	skupaj
— 25	5	4	2	—	11	101 — 150	2	2	1	.	5
26 — 50	20	11	15	1	47	151 — 200	2	.	.	.	2
51 — 75	14	3	13	.	30	201 — 400	1	.	1	.	2
76 — 100	10	1	3	.	14	401 — 500	1	.	.	.	1

Nad 75 članov so leta 1912 imela naslednja društva: (v oklepaju so navedene žene, kjer jih je 25 ali več.)

Sokol v Ljubljani 414 mož, v Trstu 330, Ljubljana I. 315, (40), v Novem mestu 182, Ljubljana II. 165, v Kranju 150, Gorici 138, Celju 131, Mariboru 124, Litiji in Šmartnem 119, Idriji 100, Postojni 96, Borovnici 95, Metliki 94, Ribnici 90, Prvačini 87, Kamniku 85, Logatcu 85, Štepanji vasi 84, Zagorju 83, Škofji Loki 82, Rihemberku 80, Brežicah 76, Vrdeli (25). Ženski odseki: Postojna (80), Idrija (71), Kranj (62), Trst (50), Žiri (30).

Skupaj ima čez navedeno mero članstva (nad 75 članov, oziroma 25 članic) 29 organizacijskih enot, in sicer: 23 društev, 1 odsek, 5 ženskih odsekov; med posameznimi deželami vlada razmerje: Kranjsko: 20 društev in odsekov: 16 društev z več ko 75 člani in 4 ženski odseki z več ko 25 članicami. Štajersko: 3 društva z več ko 75 člani. Primorsko: 6 društev in odsekov: 3 društva in 1 odsek z več ko 75 člani in 1 ženski odsek z več ko 25 članicami.

Najmanjša društva, oziroma odseki, so: a) na Kranjskem: Žensko telov. društvo v Ljubljani (12 članic), odsek Dražgoše (18 članov), Ig (20 članov) in odsek Notranje gorice (20 članov). b) na Štajerskem: Mozirje (14 članov), Gradec (19 članov) in Št. Lenard (20 članov). c) na Primorskem: Št. Andrež (20 članov), Dornberk-Zalošče (22 članov).

V posameznih deželah pride povprečno na vsako društvo: na Kranjskem 77— članstva,¹⁾ na Štajerskem 64—, na Primorskem 54·6, na Koroškem 30—.

Na eno društvo v Slovenski Sokolski Zvezi se lahko računa povprečno 68·04 članstva.

¹⁾ Članstvo = povsod možje in žene.

(Dalje prih.)

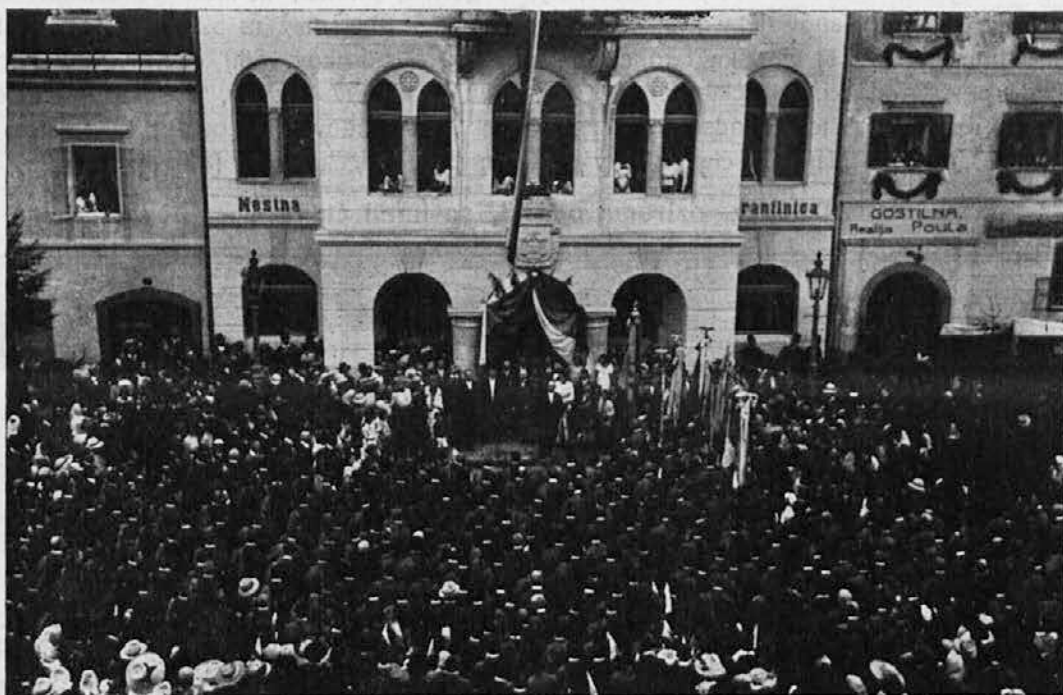

Izlet Slovenske Sokolske Zveze v Novo mesto.

Svinčeno-sivo nebo nad Ljubljano je dne 10. avgusta zbujalo le malo nad, da stari Jupiter Pluvius ne odpre svojih zatvornic in izlije nedobrodošle mokrote na slovensko Sokolstvo. In vendar smo se zbirali veseli na južnem kolodvoru, trdno zaupajoč besedam našega prvaka-poeta, ki je vendar prerokoval, da „vremena bódo Krájncom se zjasnile“. Pristno sokolsko razpoloženje, izraženo v neomajnem navdušenju za ta sokolski praznik, je vzlic nekaterim črnogledim prerokbam starejših bratov prevevalo naše vrste.

Vlak se je premaknil, trobojnice so zaplapolale v vetru, iz stoterih grl so zadoneli „Na zdar“

je burno pozdravilo došle goste, godba je zasvirala sokolsko koračnico in solnce se je v tem trenutku prismejal izza oblakov . . . Kmalu so se sokolske vrste razporedile po župah in uvrstile v čete. Sledili so sprejemni govori. V imenu Novomeške sokolske župe je njen starosta br. Makar pozdravil sokolske in druge goste ter izrazil veselje, da nas more gostoljubno sprejeti v središču dolenskega življa. V imenu Slovenske Sokolske Zveze se je zahvalil brat dr. Pipenbacher za sprejem, poudaril pomen Zveznih izletov in Sokolstva sploh ter čestital na 25 letnici novomeškega Sokola. Ob zvokih novomeške godbe in sokolske fanfare župe

Zlet v Novem mestu: Stik Sokolstva pred mestno hišo.

in „Živio“-klici in že smo brzeli proti dolenjski metropoli. V 21 vozovih se je odpeljalo preko 1000 (1147) sokolskih in drugih gostov v Novo mesto, da „v bratskem zagrljaju“ proslave 25 letnico novomeškega Sokola in vrlim Novomeščanom izrazijo priznanje in simpatije za njihov četrstoletni trud na polju sokolskega dela. Medpotoma so nas trle zopet vremenske skrbi. Solnce nam je včasih ironično pomežiknilo izza oblakov in se takoj zopet skrilo, kakor da se mu blešči od stoterih rdečih srajc. In začel je polagoma rositi dež . . . Tako nam je med solncem in dežjem, med upom in obupom minila vožnja in vlak je zavozil na novomeški kolodvor. Vsa Novomeška sokolska župa in mnogobrojno zbrano občinstvo

Ljubljane I. je odkorakalo nad 500 Sokolov v kroju z dvema jezdecema na čelu proti mestu. Na vrhu Kapiteljskega hriba se nam je odprl nepozaben pogled. Vse Novo mesto se je topilo v morju slovenskih trobojnic, hiše so bile okrašene s cvetjem in zelenjem in že oddaleč so nam vihrali beli robci v pozdrav. Prispeli smo v mesto. Iz oken so se jele vsipati cvetlice, od vseh strani so se glasili pozdravi, iskreni klici in ovacije.

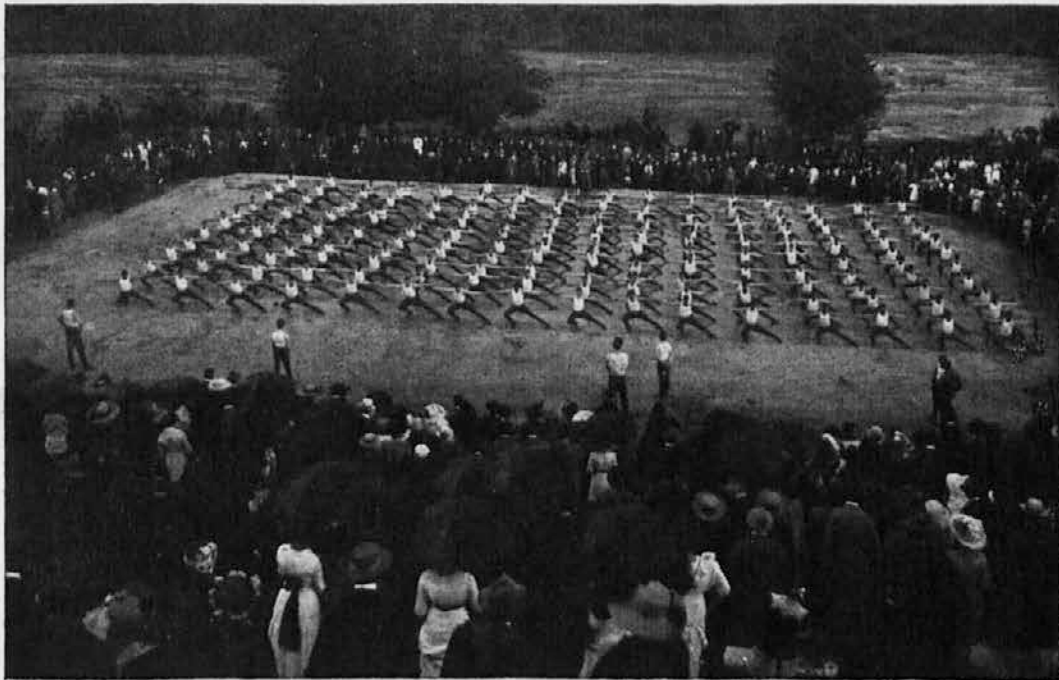
Izprevod se je pomikal po Ljubljanski cesti in zavil na slavnostno okrašeni Glavni trg, kjer so bile že pripravljene zelene lope za poznejšo veselico, ki pa se je morala, žal, vsled slabega vremena vršiti v Narodnem domu. Pred mestno hišo je v krepko zasnovanem govoru pozdravil

župan g. Rozman zastopnike bratskih slovanskih društev in se zahvalil slovenskemu Sokolstvu na obilni udeležbi. „Sprejmite, kar Vam v svojih razmerah moremo nuditi. In ko nas zapuščate, vzemite s seboj zavest, da ste bivali med narodno mislečimi, zavednimi Novomeščani.“ Izmed delegatov omenjamo br. Stěpanka, zastopnika České Obce Sokolské, zastopstvo „Hrvatskog sokolskog saveza“ (podstarosta br. Hanuš in načelnik br. Mahorič), zagrebškega Sokola (bratje Šulce, dr. Mazura i. dr.) župe Vitezičeve (z načelnikom br. Jazbecem načelu) in zastopstvo Karlovškega Sokola. Okrog 10 sokolskih zastav je dičilo lepo skupino na Glavnem trgu.

srbski Sokoli iz Zagreba in iz Krajiške župe, 46 članov s svojo godbo, pod vodstvom br. dra. Metikoša in br. dr. Budisavljevića.

Popoldne je bil v gostilnici pri Tučku slavnostni banket, na katerem se je izpregovorila marsikatera krepka in navdušena beseda.

Vsled skrajno nestalnega vremena se izkušnje za javni nastop niso mogle takoj pričeti. Tudi tla so postala vsled neprestanega deževja zelo neugodna za telovadbo. Razmehčala so se, da se je noga vdiralna par centimetrov globoko; zato so gibi prostih vaj kolikortoliko izgubili na eleganci in potrebni lahkoti. In vendar je prireditev uspela tudi v telovadnem oziru.

Zlet v Novem mestu: Proste vaje članov.

Gospodu županu Rozmanu se je v imenu „Slov. Sok. Zveze“ v iskrenih besedah zahvalil br. Zvezni podstarosta dr. Pipenbacher. V lepem govoru je brat Hanuš, podstarosta „Hrv. sok. saveza“, želel novomeškemu sokolskemu slavlju kar največ uspeha. Gdč. Kasteličeva je v imenu novomeškega ženstva pripela na zastavo Novomeškega Sokola venec, za kar se je pristrčno zahvalil starosta Novomeškega Sokola br. Vojska. Sokolstvo se je zopet uvrstilo v čete in korakalo preko mosta ter se v izprevodu po ovinku vrnilo zopet v mesto in na telovadišče ter se razšlo. Telovadci so se takoj zbrali k izkušnjam za popoldanski nastop.

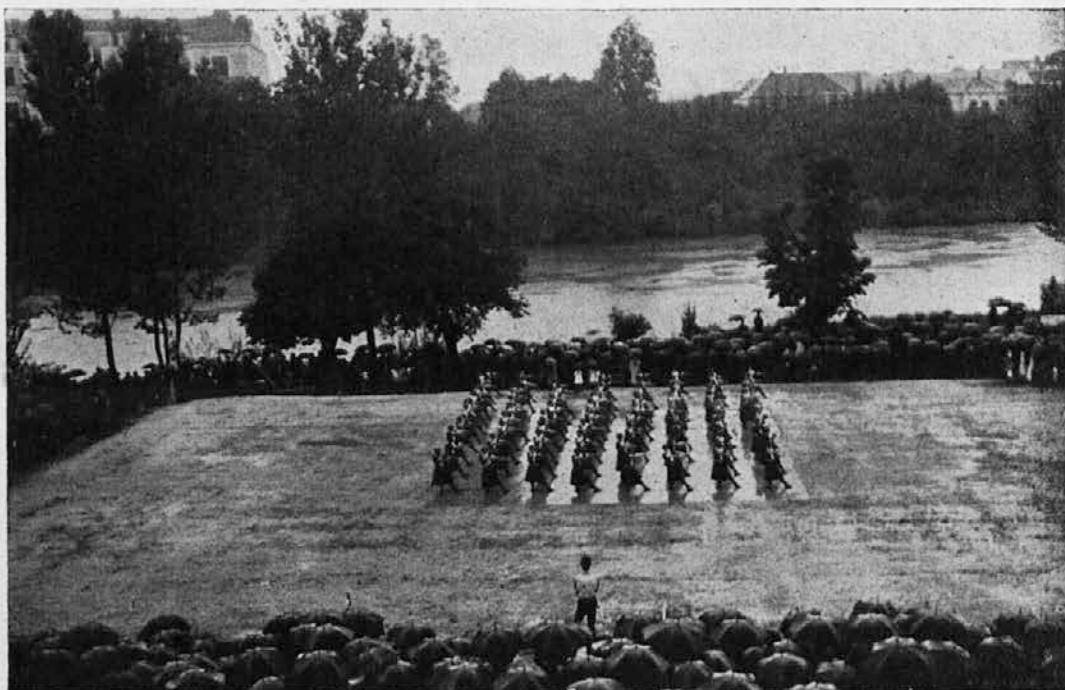
Po izprevodu, zakasneli vsled slabega vremena, so se na vozovih pripeljali na slavje še

Okrog 2000 gledalcev se je zbralo do 4. pop. na telovadišču. Prostor za telovadbo je bil zelo srečno izbran, lega telovadišča sredi med Krko in malim hribčkom, kjer je bilo nameščeno občinstvo, bi bila o lepem vremenu precej pripomogla k še večjemu uspehu telovadbe. Sredi telovadišča je bil četverooglat, betoniran prostor, namenjen za plesno točko ljubljanskega Sokola. — Okoli 1/25. se je pričela javna telovadba. Najprej je Srbski Sokol iz Zagreba nastopil pod vodstvom br. dr. Metikoša s prostimi vajami in s palicami. Njihove vaje, katerih gibi predočujejo alegorično sliko iz bojov in življenja srbskega naroda, so izredno efektne; bratje Srbi so želi za to naravnost frenetične aplavze, podvojene vsled svežega navdušenja našega ljudstva spričo

slavnih zmag bratskega naroda. Za srbskimi junaki je 80 slovenskih Sokolic iz Sokola v Ljubljani (25), Sokola I. v Ljubljani (21), Sokola II. v Ljubljani (8), Idrije (11), Ribnice, Radeč, Šmartnega in Litijske, Celja in Novega mesta v mičnih oblekah nastopilo pod vodstvom br. dr. Murnika za proste vaje. Nebo bi bilo pač lahko sprejelo nekoliko milostnejše nastop vrlih telovadk, ki so že v dežju pričele izvajati svoje vaje. Njih mični, lahni gibi, izvajani s samozavestno gotovostjo in čarobno ljubkostjo, so izzvali viharje priznanja. Kako impozantno je bilo pač nasprotje med temi nežnimi vajami in divjo silo prirode, ki je prav

vsebujejo težke gibe, v kratkih presledkih se menjajo elegantni položaji s poskoki in izpadi. Izvedba je bila jako dobra, zlasti sta ugajali druga in tretja vaja. — Proste vaje in obenem javno telovadbo je zaključil pod vodstvom br. Murnika nastop 26 izbranih telovadcev in telovadk Sokola v Ljubljani. Izvajali so dva telovadna plesa, telovadne skladbe br. dr. Murnika, in sicer gavoto (Czibulkovo) in valček iz Gounodovega „Fausta“. Glasba je dosedaj igrala pri naših javnih nastopih podrejeno vlogo; rabili smo jo bolj radi takta nego radi vsebine. Tu imamo pri nas prvi dobro uspeli poizkus, spraviti telovadbo v ozko zvezo

Zlet v Novem mestu: Proste vaje članic.

v tem trenutku spustila vse elemente v boj proti našim Sokolicam! In vendar so vztrajale. Navzlic dežju in mokrim tlom so z izborna disciplino in jako precizno izvedle vseh pet prostih vaj, kar je v občinstvu izzvalo viharno, vedno iznova se ponavljajoče ploskanje. — Sledile so proste vaje članstva. 176 Sokolov se je ob zvokih sokolske koračnice porazdelilo pri nastopu v 4 skupine čveterostopov, ter po izvršenem čelnem in bočnem razstopu pričelo izvajati zletne proste vaje. Vaje so uspele dobro, ovire terena in vremena sta premagali volja in navdušenje. — Na to nastopijo 8 članov vaditeljskega zbora Sokola I. v Ljubljani z vzornimi prostimi vajami pod vodstvom br. St. Vidmarja. Vaje, sestave br. Vidmarja,

z zmisлом glasbe. Dočim v gavoti večinoma počasni, zategnjeni gibi v fino zasnovanih skupinah interpretirajo ali bolje ilustrirajo glasbo, vrše to pri slovitem valčku iz „Fausta“ dvojni in trojni obrati, krepki ter hitri gibi rok, lahni tek s sledečimi mu poskoki; v tretjem delu valčka je hkratu izvajana moška in ženska peta zletna sestava krasno prilagoden valčkovemu ritmu ter privaja telovadce in telovadke v učinkovite skupine. Dolgotrajno ploskanje je pričalo, kako simpatično sprejema občinstvo delo za razvoj prostih vaj do viška popolnosti.

Ta točka je zaključila proste vaje, zakaj nastop na orodju vsled slabih tal in vremena ni bil mogoč.

Ker je vreme onemogočilo veselico na Glavnem trgu, so se Sokoli v družbi Novomeščanov razkropili po raznih prostorih (v Narodnem domu in dr.), kjer so jim v neprisiljeni zabavi

naglo potekle ure do odhoda. Po devetih zvečer so se zunanji gostje odpeljali v Ljubljano z obilico prijetnih vtiskov in osveženim veseljem do sokolskega dela. B.

Vestnik slovenskega Sokolstva.

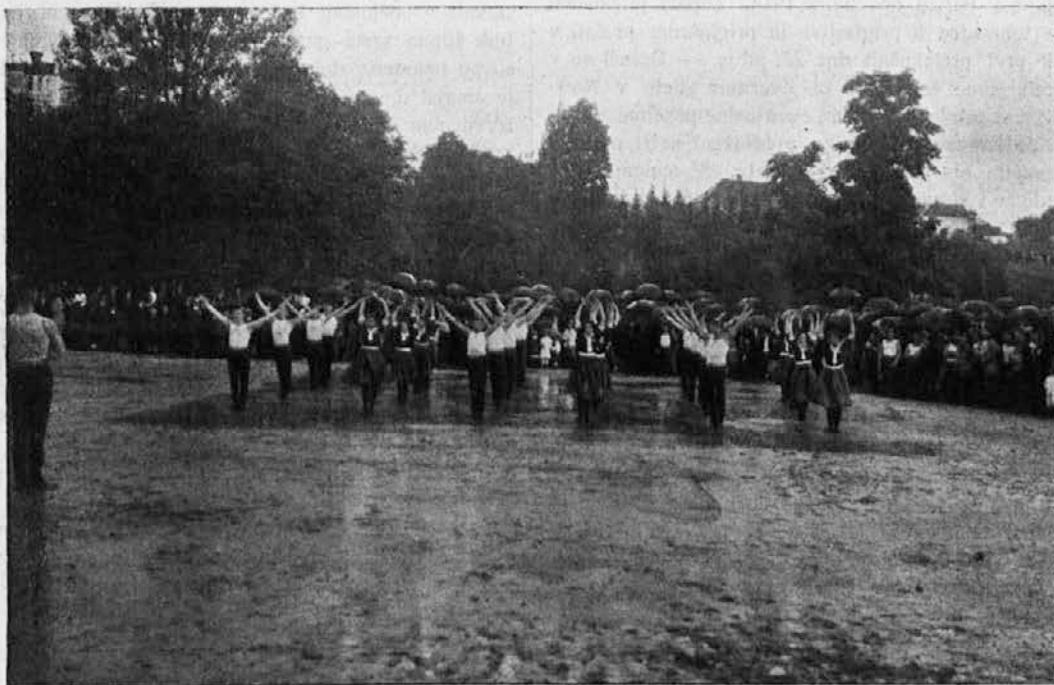
Slovenska Sokolska Zveza.

Sokolski zlet na Vrhniki. Zlet Ljubljanske sokolske župe na Vrhniki se je preložil na nedeljo, dne 7. septembra.

V zmislu sklepa Zveznega odbora v seji dne 17. maja t. l. pozivlja Zvezno predsedstvo vse župe, zlasti bližnje, da pošljejo na ta zlet kolikor mogoče številna odpo-

Javna telovadba se prične točno ob **polu 4.** popoldne. Vsi telovadci in telovadke morajo biti že ob 3. oblečeni v telovadno obleko in na zbirališču pripravljeni za uvrščanje k nastopu za proste vaje.

Za izkušnje se morajo telovadci in telovadke zbrati dopoldne **takoj** po razhodu izprevoda na telovadišču.

Zlet v Novem mestu: Telovadni plesi Sokola v Ljubljani (valček: hipna skupina na koncu dvojnega obrata).

slanstva članov v kroju, telovadcev in telovadk.

Iz Ljubljane bo na Vrhniko in nazaj vozil poseben vlak. Vozni čas se naznani v dnevnikih. V njih se objavijo tudi vse druge podrobnosti.

Za proste vaje članov in članic in nastop k tem vajam ter za telovadbo na orodju veljajo ista določila, kakor za zlet v Novem mestu (glej prejšnjo številko). Tudi v ostalem se je v splošnem ravnati po teh navodilih. Kolikor treba prememb, se ob zletu pred odhodom s kolodvora na Vrhniki naznanijo bratom župnim načelnikom ali njih namestnikom.

Spored javne telovadbe: 1. Proste vaje naraščaja L. S. Ž. 2. Vaje naraščaja L. S. Ž. na orodju. 3. Proste vaje članstva (L. S. Ž. s sodelovanjem oddelkov iz drugih žup). 4. Proste vaje članic (L. S. Ž. s sodelovanjem oddelkov iz drugih žup). 5. Vaje članstva na orodju (L. S. Ž. in vrste iz drugih žup). 6. Skupine naraščaja L. S. Ž. 7. Telovadni plesi Sokola v Ljubljani. 8. Hkratne vaje in skupine na več bradljah (L. S. Ž.)

Iz predsedstvenih sej: 29. IV., 13. V., 10. VI., 24. VI., 8. VII. Zveza se naroči na Vestnik Ruskago Sokolstva. Br. tajnik je poslal v Jolliet v Ameriki več vrst razglednic vsled prošnje br. Završnika. Br. Švajger je poslal statistiko S. S. Z. Sprejme se predlog Idrijske sokolske župe, naj društva ob nabavi praporov pošljejo načrte svojim župam v odobrenje, da se ognejo prevelikim izdatkom in kakšnim ne-

okusnim oblikam. Tvrška Husnik & Häusler v Pragi je poslala proračun za tisk slikanih prostih vaj. Cena je previsoka. Predsedstvu Č. O. S. so se poslali klavirni izvodi, partiture za pihala in druge tiskovine za III. slov. vsesok. zlet za arhiv. Na vprašanje, ali naj se sprejme Federazione sportiva v Trstu v Evropsko telovadno zvezo, se bo izjavila Zveza, da ne, ker je športno društvo. Lepaki za III. zlet se dovrše že letos. Osnuje se statistični odsek in vanj volijo bratje dr. V. Murnik, dr. Gv. in Evg. Sajovic. Župe naj opozore društva, naj ne trobijo društveni trobarji zjutraj pred sedmimi, zvečer ne po devetih po mestu. V Divači se snuje Sokol. Pripravlja se prireditve efektne loterije. Referat o tem prevzame br. Boltavzar. V Slovenski Bistrici so ustanovili novo sokolsko društvo. Zveza slovanskega Sokolstva prosi, da ji pošiljajo župe svoje vestnike in vsaka Zveza letni pregled o delovanju.

Iz seje Zveznega vaditeljskega zbora 13. julija 1913. Zastopane vse župe. — Sklene se delati z vsemi močmi na to, da se slovensko Sokolstvo častno udeleži mednarodne tekme v Parizu novembra 1913. Župam je pozvati vse zmožne telovadce k priglasitvi in priglasence poslati v Ljubljano k prvi preizkušnji dne 27. julija. — Določi se v bistvu spored javne telovadbe ob Zveznem izletu v Novo mesto. Župe naj priglase čim prej eventualne posebne točke. Sprejme se po Zveznem načelniku predloženi načrt nastopa k prostim vajam ob vsesokolskem zletu. V malem se ta nastop izvede že v Novem mestu. Vse župe imajo ob bodočih svojih nastopih celoma ali vsaj deloma izvesti ta nastop. Sledi informativna razprava o izletu v Novo mesto, na Vrhniko in o III. vsesokolskem zletu v Ljubljani. Na predlog br. dr. Pestotnika se sklene primerno ukreniti zoper športno gibanje in zlasti zoper football. Na jesen se priredi Zvezna prosta in posebna tekma v Ljubljani.

Župni zleti.

III. zlet Tržaške sokolske župe se je vršil dne 29. junija na Opčinah. Po izprevodu, v katerem je bilo 237 Sokolov v kroju, se je pričela točno ob petih popoldne na lepo prirejenem telovadišču javna telovadba. Otvoril jo je šolski naraščaj Tržaške sokolske župe, dečki in deklice, skupaj 441. Lepo sestavljene proste vaje br. Jezerška, posebne za

dečke in posebne za deklice, je izvajal istočasno ta ljubki moški in ženski naraščaj prav dobro, za kar je žel obilno pohvalo občinstva.

Nato je nastopilo 14 vrst telovadcev za vaje na orodju. Razvrstile so se pred čelno tribuno, odkoder je izpregovoril Zvezni starosta br. dr. Ivan Oražen, v vnetih besedah navdušujoč za sokolsko idejo, to idejo bratstva, enakosti in svobode, idejo domovinske ljubezni in dela za narod. Pričele so se na to vaje na orodju (šest drogov, pet bradelj, krogi, konj na šir, konj v zdolž brez ročajev in koza na šir). Telovadba na orodju je bila dobra, telovadci so bili kos svojim vajam. Posebej moramo omeniti vrsto tržaškega Sokola na krogih, ki je za lepo izvedene vrhunške vaje žela obilo za služene pohvale.

Tretja točka so bile vaje na 2 bradljah; prva je bila po stavljena s koncem proti sredi druge. Deset izbranih telovadcev je pod vodstvom župnega načelnika br. M. Ambrožiča izvajalo najprej vaje posamezno, potem v dvojicah in trojicah jako dobro, da, večinoma dovršeno. Zaključna skupina 11 stoj je izzvala v občinstvu bučno ploskanje. Obenem je nastopila tudi župna vrsta gorenjskih Sokolov na drogu. Morali pa so po nekaterih dobro izvedenih vajah prenehati, ker se jim je omajal drog. Nato je nastopilo 47 telovadk in po dobro izvedenem nastopu prevadilo vseh 5 prostih vaj, določenih za III. vsesokolski zlet v Ljubljani. Telovadke so izvajale vse sestave gibko in graciozno; občinstvo ni moglo prehaliti njihovega nastopa. Naposled je 120 telovadcev po lepo izvedenem nastopu izvedlo tudi vseh 5 zletnih prostih vaj. Opazilo pa se je, da je bilo več telovadcev premalo pripravljenih in premalo pazljivih, zato tudi ni bilo takega uspeha, kakor bi ga bilo želeli.

Telovadbi je prisostvovalo ogromno število gledalcev, okoli 10.000. Zleta so se udeležili od Zveze bratje dr. I. Oražen, dr. Rybač, Burgstaler in Medic, od Goriške župe starosta br. dr. Irgolič in 53 članov, od Idrijske župe 20 članov, od Gorenjske župe 21 članov; hrvaška sok. župa Vitezićeva je bila zastopana po 4 članih iz Pazina. Izprevod je na trgu sredi vasi v imenu slovenskih Opčin navdušeno pozdravil deželni poslanec g. Št. Ferluga; prisrčno se mu je zahvalil starosta Tržaške župe br. dr. Wilfan. B.

Raznoterosti.

† Dr. Josip Kušar.

Dne 28. julija je preletela slovenski svet vest, da je umrl br. dr. Josip Kušar, ter z žalostjo napolnila slovenska srca nad izgubo tega požrtvovalnega narodnega delavca. Zlasti Sokolstvo se mu ima mnogo zahvaliti ter ohrani velezaslužnega, Sokolstvu tako vdanega pokojnika v najčastnejšem spominu. Opis njegovega sokolskega delovanja in sliko rajnika priobčimo v prihodnji številki.

Gimnast, odlikovan na Bolgarskem. Kakor poročajo „Věstnik Sokolský“, je bil profesor telovadbe in načelnik bolgarskih Junakov Ludovik Eyer, rodoma Švicar, imenovan za viteza reda sv. Jurija za odlično svojo udeležbo v bojih s Turki. Kot začasni častnik je poveljeval stotniji 250 Junakov

v 12. praporu prostovoljcev in se z njimi udeležil 5 bitk. V eni teh se je vdal Javer paša z 12.000 možmi. Za odlikovanje je predlagal Eyerja njegov polkovnik. Kakor poročajo, se je v bolgarski armadi borilo tudi 40 čeških prostovoljcev, od katerih je ostalo živih 6. Vseh slovanskih prostovoljcev je bilo 2836; padlo jih je 1456, 700 jih leži še v bolnicah, zdravih je ostalo okoli 600.

Priporočilo. Jako spreten in vesten mož se nujno priporoča za službo hišnika ali kaj podobnega. Vsi njegovi sinovi so Sokoli (telovadci). Več pove tajništvo Slovenske Sokolske Zveze v Ljubljani.